

**Koncepcia rozvoja informačných a poradenských služieb pre mládež v rámci siete
Združenia Informačných a poradenských centier mladých v SR a Informačných
centier mladých na roky 2016-2020**

Mladí ľudia sú len takí, aká je doba, v ktorej žijú.

1. Vymedzenie postavenia a činnosti organizácií¹:

Združenie Informačných a poradenských centier mladých v Slovenskej republike (ďalej len ZIPCeM) je strešnou organizáciu pre mládežnícke organizácie vystupujúce pod spoločnou značkou Informačné centrum mladých (ďalej len ICM). Prioritným cieľom organizácií je všestranná podpora informovanosti a pomoci mládeži v najrôznejších oblastiach ich života. Zároveň prispievajú k šíreniu informácií o prístupoch k mládežníckej politike.

2. Vymedzenie pojmu „Informačné a poradenské služby pre mládež“(ďalej IPS):

IPS zahŕňajú širokú oblasť aktivít a služieb. Preto by mali mať jasne definované jednotlivé oblasti, ako aj aktérov, ktorí ich poskytujú. Pre potreby ZIPCeM a siete ICM máme vytvorenú prehľadnú štruktúru s názvom **Jednotná klasifikácia informácií**², ktorá rozdeľuje poskytovanie IPS do šiestich základných oblastí a tie na konkrétnejšie sekcie. K týmto sa vzťahujú ďalšie naše aktivity, ako je evidencia klientov, služieb, príprava podujatí, edičná činnosť a nastavenie komunikačnej stratégie. Od roku 2007 sme rozdelenie oblastí upravili, aby sme ponúkli našim klientom ešte prehľadnejší a atraktívnejší servis:

1. Kariéra a zamestnanie
2. O školách a vzdelávaní
3. Dôverne na rovinu
4. O krajinách a cestovaní
5. Odborne o problémoch
6. Oddychuj a spoznávaj³

Členskou organizáciou našej siete sa môže stať mládežnícka organizácia, ktorá sa zaviazá poskytovať informačné a poradenské služby pre mládež v súlade so Stanovami ZIPCeM a Prístupovou zmluvou⁴, ktorú oba subjekty spolu uzavru. Členská organizácia musí mať v Stanovách uvedené pôsobenie v oblasti poskytovania informačných a poradenských služieb pre mládež.

Servis v našich členských organizáciách zabezpečujú pracovníci s mládežou, **konzultanti informačných a poradenských služieb pre mladých.**

---

¹ Kompletné znenie uvedené v Stanovách ZIPCeM: http://www.icm.sk/subory_ZIPCeM/Stanovy_ZIPCeM.pdf

² Jednotná klasifikácia informácií: http://www.icm.sk/subory_ZIPCeM/Jednotna_klasifikacia_informacii_ZIPCeM.pdf

³ Viac informácií na www.icm.sk

⁴ Prístupová zmluva: http://www.icm.sk/subory_ZIPCeM/Pristupova_zmluva_pre_ICM.pdf

IPS sú v rámci ZIPCeM poskytované prostredníctvom **osobných, telefonických a elektronických konzultácií**.

ZIPCeM má vytvorenú komunikačnú stratégiu, rešpektujúcu nové trendy v práci s mládežou.

3. Vymedzenie zámeru Konceptie

Konceptia rozvoja informačných a poradenských služieb pre mládež v rámci siete Združenia Informačných a poradenských centier mladých v SR a Informačných centier mladých na roky 2017-2020 (ďalej len Konceptia) vzniká z potreby inovácie a nových princípov v práci s mládežou v poskytovaní informačných a poradenských služieb. Opiera sa o programové vyhlásenie vlády na rok 2016 – 2020⁵: „Vláda bude presadzovať zlepšovanie podmienok pre kvalitný život mladých ľudí a rozvoj ich potenciálu, bude vychádzať z partnerského prístupu k mladým ľuďom a bude podporovať zlepšenie ponuky výchovno-vzdelávacích príležitostí v čase mimo školského vyučovania. Vláda uznáva význam práce s mládežou a neformálneho vzdelávania pre hodnotový rast mladých ľudí, zvyšovanie ich osobnostných, sociálnych a pracovných zručností a obmedzovanie extrémizmu či myšlienok totalitných režimov v spoločnosti. V tejto oblasti oceňuje prínos organizácií občianskej spoločnosti, pre činnosť ktorých bude vytvárať primerané podmienky. Vychádzajúc z uvedeného, vláda: - predloží nové znenie Zákona o podpore práce s mládežou, ktoré zosúladí ciele, legislatívne podmienky a pravidlá financovania výchovno-vzdelávacích aktivít v čase mimo vyučovania s potrebami mladých ľudí a spoločnosti; - podporí dialóg s regionálnou a miestnou samosprávou o strategickej podpore práce s mládežou; - v rámci možností zvýši objem finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na rozšírenie ponuky a zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania v čase mimo vyučovania“

V rámci poskytovania informačných a poradenských služieb pre mládež vnímame zvyšujúcu sa potrebu informovania nielen mladých ľudí, ale aj ostatných aktérov v práci s mládežou o možnostiach, význame a dopade neformálneho vzdelávania, ako nástroja na získavanie a zvyšovania si úrovne kompetencií v mäkkých zručnostiach.

ZIPCeM aktívne podporuje myšlienku spolupráce mládežníckych organizácií mimovládneho sektora, inštitúcií štátnej a verejnej správy a súkromného sektora. Aj touto Konceptiou sa zaväzuje k napĺňaniu tohto princípu naprieč rezortmi a sektormi a to za účelom skvalitnenia realizovaných aktivít pre mladých ľudí a profesionalizácie práce s mládežou a diverzifikácie zdrojov, využívaných

---

⁵ <http://www.vlada.gov.sk/programove-vyhlasenie-vlady-sr-na-roky-2016-2020/>

v tejto oblasti. Konceptia odpovedá na aktuálne potreby mladých ľudí, potvrdené výskumami⁶ z rôznych zdrojov. Je preto štruktúrovaná do hlavných oblastí, ku ktorým sa viažu strategické ciele a následne Strategický plán rozvoja organizácie na roky 2016 – 2020 (ďalej len Strategický plán) napĺňania koncepcie.

4. Východisko Koncepcie

Koncepcia vychádza z platných legislatívnych zákonov a predpisov, pričom sa zaväzujeme priebežne sledovať zmeny v tejto oblasti. Ako poskytovateľ informačných a poradenských služieb pre mládež rešpektujeme princípy, uvedené v základnom dokumente, vyjadrujúcom podstatu súčasných štandardov kvality v poskytovaní informačných a poradenských služieb pre mládeže - Európskej charte informácií pre mládež, na ktorej tvorbe sme sa podieľali. Zároveň je jediným, takto špecifickým uznaným dokumentom na európskej úrovni.

4.1 Mládež a informácie

Rešpektujeme meniace sa potreby mladých ľudí, vývoj technológií a zároveň vnímame vplyv médií a informačných nástrojov na formovanie spoločenského povedomia mladých ľudí. S množstvom neprehľadných a neoverených informácií, ktoré sú im k dispozícii rastie frustrácia väčšiny súčasnej mladej generácie, založená práve na neschopnosti odlišiť overené a užitočné informácie pre ich ďalší rast, od ostatných. Vnímame chýbajúce kompetencie mladých ľudí v oblasti komunikačnej a informačnej gramotnosti a z toho vyplývajúcu nízku občiansku angažovanosť a celkovo, aktivitu mladých ľudí. Ako organizácia s 25 ročnými skúsenosťami v oblasti poskytovania informačných a poradenských služieb pre mládež sa preto zameriame práve na zvýšenie povedomia a informačnej gramotnosti vo viacerých oblastiach, na zvyšovanie kompetencií potrebných v oblasti občianskej angažovanosti mladých ľudí, ako aj kompetencií potrebných pre plynulý prechod od štúdia do pracovného života. Na základe realizovaných aktivít vidíme význam a dopad neformálneho vzdelávania na život mladých ľudí práve v týchto oblastiach. Naším konečným zámerom je podpora potenciálu mladých ľudí, zvýšenie ich sociálnych a pracovných kompetencií, čím automaticky posilníme ich postavenie v spoločnosti, s dôrazom na rešpektovanie hlasu mladých ľudí pri rozhodovacích procesoch a ovplyvňovaní verejného života.

---

⁶ Záverečná správa z konzultácií z vlastného projektu štruktúrovaného dialógu Zmeň seba – zmeníš svet: Správa z konzultácií Štruktúrovaného dialógu: <http://strukturovanydialog.sk/wp-content/uploads/2017/02/%C5%A0trukt%C3%BArovan%C3%BD-dial%C3%B3g-grafy-a-%C4%8D%C3%ADsla.pdf>

4.2 Dôležité dokumenty v poskytovaní informačných a poradenských služieb

Európskym rámcom pre poskytovanie informácií pre mládež je *Európska charta informácií pre mládež*⁷ prijatá Valným zhromaždením Európskej mládežníckej informačnej a poradenskej agentúry (ERYICA⁸) v Bratislave dňa 19. novembra 2004. Dokument zdôrazňuje všestrannú prácu s informáciami, ich dostupnosť, rôznorodosť poskytovateľov, variéty foriem, objektivitu, dôveryhodnosť a koordinovanosť prístupu k informáciám pre mládež v rámci politik.

Na Slovensku boli prijaté nasledovné dokumenty, ktoré pri svojej práci rešpektujeme a ktorých ciele prostredníctvom našich aktivít naplňame: *Stratégia SR pre mládež na roky 2014 – 2020*⁹ a *Koncepcia rozvoja práce s mládežou na roky 2016 – 2020*¹⁰. Ich cieľom je na základe zistených potrieb mladých ľudí pripraviť v danom období také podmienky pre rozvoj ich potenciálu a posilnenie postavenia v spoločnosti, aby bolo Slovensko dobrou krajinou pre ich život, seberealizáciu a aby mali dôvod v tejto krajine zostať, prípadne sa sem vrátiť a zabezpečiť tak udržateľne dobré podmienky aj pre ďalšie generácie.

Legislatívny rámec práce s mládežou v Slovenskej republike ďalej určujú **Zákon 282/2008 Z.z. o podpore práce s mládežou**¹¹ a **Zákon 406/2011 Z.z. o dobrovoľníctve**¹².

4.3 Princípy poskytovania informačných a poradenských služieb pre mládež

1. Vychádzajúc z vyššie uvedenej Európskej charty poskytovania informácií pre mládež sa riadime základnými princípmi, platnými pri poskytovaní informácií pre mládež v Európe. Základom je anonymnosť, objektivnosť, rovný prístup a overené informácie.

2. Rešpektujeme reálne potreby mladých ľudí: vychádzame z aktuálnych a skutočných potrieb mladých ľudí vo všetkých oblastiach ich života, ktoré vyplynuli ako z našej práce, tak z práce z výskumov ďalších mládežníckych organizácií a inštitúcií pracujúcich s mládežou a sú pri vytváraní priestoru a podmienok pre posilnenie postavenia mladých ľudí v spoločnosti pracovným rámcom našej činnosti.

3. Nízkoprahovosť v poskytovaní informačných a poradenských služieb pre mládež:

⁷ Európska charta informácií pre mládež: <https://www.minedu.sk/data/att/2293.pdf>

⁸ www.eryica.org

⁹ Stratégia SR pre mládež na roky 2014 – 2020: https://www.minedu.sk/data/files/3889_strategia_pre_mladez.pdf

¹⁰ Koncepcia rozvoja práce s mládežou na roky 2016 – 2020:

<https://www.iuventa.sk/files/documents/legislativa/koncepcia%20rozvoja%20pr%C3%A1ce%20s.pdf>

¹¹ Zákon o podpore práce s mládežou: https://www.iuventa.sk/files/documents/legislativa/zakon_282.pdf

¹² Zákon o dobrovoľníctve: http://dobrovolnictvo.sk/subory/Zakon_o_dobrovolnictve.pdf

Špecifickosť Informačných centier mladých spočíva aj v prispôsobení svojich aktivít prostrediu a podmienkam v akých sú realizované. V náväznosti na princípy poskytovania informačných a poradenských služieb pre mládež, uvedených v Európskej charte poskytovania informácií pre mládež, vyznávame rovnako princípy nízkoprahovosti, s dôrazom na otvorený a bezpečný priestor pre mladých ľudí, dobrovoľnosť účasti na aktivitách a priamej participácii mladých ľudí na príprave a realizácii aktivít.

5. Základné oblasti a priority v poskytovaní informačných a poradenských služieb pre mládež

V súlade s uvedenými dokumentmi a princípmi, prostredníctvom metód a techník neformálneho vzdelávania, budeme našu činnosť vykonávať v nasledovných oblastiach:

- Informačné a poradenské služby v oblasti ochrany a podpory ľudských práv.
- Informačné a poradenské služby v oblasti participácie a občianskej spoločnosti.
- Informačné a poradenské služby v oblasti nadobúdania kompetencií - pripravený pre život.
- Informačné a poradenské služby v oblasti zdravia a zdravého životného štýlu.
- Informačné a poradenské služby v oblasti zviditeľňovania neformálneho vzdelávania ako nástroja na získavanie kompetencií u mladých ľudí.
- Vytváranie partnerstiev a spolupráce za účelom skvalitnenia informačných a poradenských služieb v oblasti práce s mládežou.
- Rozvoj medzinárodnej spolupráce v oblasti informačnej a poradenskej činnosti.

5.1 Informačné a poradenské služby v oblasti ochrany a podpory ľudských práv.

V dnešnej dobe sa stretávame so sklamaním mladých ľudí z nových spoločenských podmienok, straty sociálnych istôt a všeobecnou nespokojnosťou s politickým postojom predstaviteľov našej krajiny. Čo prispieva k nárastu extrémizmu. Pre zoslabenie tohto negatívne vplyvu v súčasnom dynamickom civilizačnom vývoji je potrebné obnoviť úctu k iným a najmä, úctu a slušnosť v dialógoch pri výmene názorov, a to akoukoľvek formou; offline i online.

Priority:

1. Vytváranie bezpečných a otvorených priestorov pre mladých ľudí, bez autoritatívneho vedenia, z možnosťou participovať na jeho tvorbe a organizovaní.
2. Zabezpečíme tvorbu takých nástrojov – metodológie a vzdelávacieho programu, prostredníctvom ktorých budeme ozrejmovať súvislosti dejín v prospech riešenia problémov, ktoré vedú k vytváraniu prekážok v oblasti multikulturalizmu, sociálne znevýhodnených ľudí, marginalizovaných osôb, zdravotne znevýhodnených ľudí, sociálne vylúčených a iných.
3. Práca s neorganizovanou mládežou s cieľom zvýšiť informovanosť a kompetencie mladých ľudí, s ktorými v súčasnosti nikto nepracuje.

5.2 Informačné a poradenské služby v oblasti participácie a občianskej spoločnosti.

Aj napriek zvyšujúcemu sa trendu realizácie aktivít v tejto oblasti, mladí ľudia majú stále o participácii nedostatok informácií a chápu jej význam len čiastočne. Máme ambíciu zamerať sa na objasňovanie tohto pojmu. Často sa stretávame s využívaním pojmu participácia mladých ľudí v nesprávnom význame, pre vytváranie atraktívneho spoločenského obrazu rôznych skupín. Zároveň je potrebné neustále poskytovať mladým ľuďom priestor na dialóg s osobami s kompetenciami ovplyvňovať politiku mládeže a možnosť rozhodovať o veciach verejných. Vysvetliť význam štátnej a verejnej správy, objasniť jednotlivé kompetencií v rámci ich pôsobnosti.

Priority:

1. vytváranie podmienok na dialóg mladých ľudí a tvorcov mládežníckych politík na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni – prostredníctvom offline aktivít.
2. Realizovať vzdelávacie aktivity v tejto oblasti.
3. Zabezpečiť udržateľnosť svojich aktivít vytváraním aktívnej spolupracujúcej siete mladých ambasádorov na území celého Slovenska.

5.3 Informačné a poradenské služby v oblasti získavania kompetencií - pripravení pre život.

Hlavnou prekážkou pri rozvíjaní životných zručností je často to, že deti a mládež nemajú priestor na rozvíjanie sociálnych kompetencií. Výstupy vlastných aktivít a výskumov iných organizácii jasne hovoria o alarmujúcom nedostatočnej pripravenosti mladých ľudí na trh práce najmä v oblasti týchto kompetencií, ktoré sú stále viac vyžadované a to bez ohľadu na charakter vykonávanej práce. Nakoľko samotní mladí ľudia cítia výrazný deficit tohto typu vzdelávania v školách, budeme túto potrebu naplňovať prostredníctvom aktivít neformálneho vzdelávania, najmä v oblasti Tvorivosti a podnikavosti, Dobrovoľníctva, Participácie.

Priority:

1. Prostredníctvom neformálnych metód zabezpečíme ucelené a systematické učenie sa životným zručnostiam a to konkrétne: v oblasti komunikácie, finančnej gramotnosti, kritického myslenia.
2. Rozširovanie pôsobenia a priame zameranie sa na ohrozené skupiny mládeže: mladí ľudia v reedukačných a resocializačných zariadeniach, sociálne vylúčené marginalizované skupiny mladých ľudí.

5.4 Informačné a poradenské služby v oblasti zdravia a zdravého životného štýlu.

Konzumný spôsob života orientuje životný štýl na uspokojovanie ekonomických potrieb a tým narušuje rovnováhu formovania fyzickej, mentálnej a psychosociálnej stránky osobnosti detí a mládeže. Máme ambíciu zvyšovať u detí a mládeže zdravotnú gramotnosť realizovať účinné preventívne opatrenia proti negatívnym sociálno - patologickým javom. Keďže vytváranie postojov u mladých ľudí je vo veľkej miere ovplyvnené vzormi dospelých ľudí, ktorých rešpektujú, budeme v tejto oblasti aktívne pracovať aj s mládežníckymi vedúcimi a pracovníkmi s mládežou.

Priority:

1. Zviditeľnenie participácie mladých ľudí ako prevencie sociálno – patologických javov.
2. Zamerať sa na súčasne problémy s nárastom nelátkových závislostí mladých ľudí.
3. Vzdelávanie pracovníkov s mládežou a mládežníckych vedúcich v oblasti prevencie látkových a nelátkových závislostí.

5.5 Informačné a poradenské služby v oblasti zviditeľňovania neformálneho vzdelávania ako nástroja na získavanie kompetencií u mladých ľudí

Na základe výstupov a odporúčaní z vlastných aktivít a aktivít ďalších mládežníckych organizácií, výskumov a prieskumov sa zameriame na podporu informovanosti a zvýšenie povedomia o význame a dopade neformálneho vzdelávania na rozvoj kompetencií mladého človeka smerom k verejnému publiku. Keďže vzdelávanie k sociálnym, pracovným a občianskym kompetenciám je iba minimálne ukotvené a praktizované vo formálnom vzdelávaní, budeme informovať o aktéroch kvalitného neformálneho vzdelávania všetky jeho cieľové a zainteresované skupiny a zdôrazňovať vyššie spomenuté aspekty.

Priority:

1. Vytvoriť nástroj na zviditeľnenie neformálneho vzdelávania; jeho poskytovateľov, dopadu a príležitostí.
2. Vyhľadávanie príkladov dobrej praxe a distribuovanie informácií.
3. Vytváranie siete funkčných a spolupracujúcich subjektov v oblasti neformálneho vzdelávania mládeže.

5.6 Vytváranie partnerstiev a spolupráce za účelom skvalitnenia informačných a poradenských služieb v oblasti práce s mládežou

Vnímame situáciu v tejto oblasti ako rozdrobenú a konkurenčnú, keďže neexistujú mechanizmy, ktoré by umožnili efektívne prepojenie a tvorbu spoločných aktivít. Budeme hľadať také spôsoby spolupráce s ďalšími subjektmi v oblasti práce s mládežou, ktoré budú viesť k napĺňaniu uvedených cieľov. Vzniknuté partnerstvá a spolupráce budeme potvrdzovať memorandami a zmluvami o spolupráci.

Priority:

1. Vytváranie formálnych a neformálnych spoluprác a partnerstiev so subjektmi štátnej, verejnej správy, tretieho i súkromného sektora s jasným zámerom.
2. Podpora medzirezortného a medzisektorového prístupu v oblasti práce s mládežou.
3. Vyhľadávanie diverzifikovaných zdrojov financovania a informovanie o ďalších možnostiach pri realizácii aktivít.

5.7 Rozvoj medzinárodnej spolupráce v oblasti informačnej a poradenskej činnosti.

Využívajúc možnosti a ponúk programov Európskej komisie a iných grantových mechanizmov, budeme vyhľadávať ďalších zahraničných partnerov, najmä za účelom prenosu skúseností našich pracovníkov a konzultantov.

Priority:

1. Vyhľadávanie a informovanie o možnostiach účasti na medzinárodných projektoch pre pracovníkov členských organizácií so zámerom zvyšovania kompetencií v oblasti poskytovania informačných a poradenských služieb pre mládež, ako aj ďalších kompetencií v oblasti práce s mládežou.
2. Vyhľadávanie partnerov a organizácií za účelom združovania sa a vytvárania funkčných spoluprác so zámerom realizácie spoločných aktivít pre mladých ľudí, podporujúcich ciele ostatných oblastí, ktorým sa venujeme.

6. Implementácia a evalvácia koncepcie

Koncepciu budeme realizovať v rámci siete ZIPCeM a ICM prostredníctvom vlastných aktivít v spolupráci s ďalšími organizáciami pracujúcimi s mládežou na základe Strategického plánu, ktorý priamo vychádza z oblastí, uvedených v Koncepcii. Strategický plán je zostavený a schválený Predsedníctvom ZIPCeM, pričom jeho napĺňanie a implementácia bude kontrolovaná Predsedníctvom ZIPCeM. Riadne vyhodnotenie bude vykonávané v dvojročných intervaloch a na základe toho bude vypracovaná Evalvačná správa s odpočtom aktivít všetkých, aktuálne členských organizácií. Informácie budú zverejnené prostredníctvom dostupných informačných zdrojov všetkým cieľovým skupinám.

7. Záver

Pri napĺňaní Koncepcie predpokladáme rozširovanie siete našich členských organizácií, ako aj vytváranie nových partnerstiev a spolupráce s ďalšími subjektmi, pracujúcimi s mládežou. Výzvou je zabezpečiť medzirezortný a medzisektorový prístup, nakoľko pri súčasnom životnom tempe a vývoji spoločnosti nie je možné, aby sa na vytváraní opatrení a ich implementácií do praxe podieľal len dotknutý rezort. Preto aj našu činnosť budeme vykonávať s týmto predpokladom a zároveň s vedomím, že poskytovanie informačných a poradenských služieb pre mládež je prierezovou témou v celej problematike práce s mládežou, a dotýka sa všetkých oblastí života mladých ľudí.

V Prievidzi, 15.08. 2016

Schválilo na svojom zasadnutí Predsedníctvo ZIPCeM v zastúpení:

Mgr. Elena Valenteje, predsedníčka ZIPCeM

Ing. Ladislav Kmeť, podpredseda ZIPCeM

PhDr. Vladimíra Matušíková, podpredsedníčka ZIPCeM pre medzinárodné vzťahy

Ing. Marcela Lučanská, tajomníčka ZIPCeM

Jozef Varga, člen predsedníctva

Príloha:

Akčný plán napĺňania Koncepcie rozvoja informačných a poradenských služieb pre mládež v rámci siete Združenie Informačných a poradenských centier mladých v SR a Informačných centier mladých na roky 2016 - 2020